

## EDUSKUNNAN VASTAUS 64/2007 vp

### Hallituksen esitys laiksi auktorisoiduista kääntäjistä

#### *Asia*

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi auktorisoiduista kääntäjistä (HE 39/2007 vp).

#### *Valiokuntakäsittely*

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 6/2007 vp).

#### *Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

## Laki

### auktorisoiduista kääntäjistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 luku

##### **Soveltamisala**

##### 1 §

##### *Lain soveltamisala*

Tässä laissa säädetään oikeudesta toimia auktorisoituna kääntäjänä ja auktorisoitujen kääntäjien tutkintojärjestelmästä.

#### 2 luku

##### **Kääntäjän auktorisointi ja käännöksen pätevyys**

##### 2 §

##### *Auktorisoidun kääntäjän kelpoisuus*

Auktorisoiduksi kääntäjäksi voidaan hyväksyä luotettavaksi tunnettu täysi-ikäinen henkilö:  
1) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi;

2) jolla on kotikuntalain (201/1994) mukainen kotikunta Suomessa taikka vakinainen asuinpaikka Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; ja

3) joka on hyväksytysti suorittanut tässä laissa tarkoitetun auktorisoidun kääntäjän tutkinnon.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tutkinnon suorittamista ei edellytetä, jos henkilö on suorittanut filosofian maisterin tutkinnon tai muun ylemmän korkeakoulututkinnon, johon sisältyvät vähintään 60 opintopisteen laajuiset käännöstieteen opinnot ja hän hakee oikeutta tehdä käännöksiä auktorisoituna kääntäjänä tutkintoonsa sisältyvässä kieliparissa yksinomaan äidinkieleen tai siihen kieleen, jonka hän hallitsee parhaiten (A-työkieli). Edellä tarkoitetuista käännöstieteen opinnoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

### 3 §

#### *Kääntäjän auktorisointi*

Oikeus toimia auktorisoituna kääntäjänä myönnetään 2 §:ssä säädetty edellytykset täyttävälle henkilölle viideksi vuodeksi. Ennen auktorisointia henkilön on annettava kirjallinen auktorisoidun kääntäjän vakuutus.

Auktorisointia voidaan hakemuksesta jatkaa enintään viisi vuotta kerrallaan, jos hakija on auktorisoinnin voimassa ollessa toiminut auktorisoituna kääntäjänä ja hän täyttää edelleen 2 §:ssä säädetty edellytykset.

Auktorisoinnin hakemisesta ja myöntämisestä sekä auktorisoidun kääntäjän vakuutuksesta ja sen antamisesta annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

### 4 §

#### *Todistus auktorisoinnista*

Kääntäjän auktorisoinnista annetaan todistus, jossa mainitaan, mistä kielestä mihin kieleen henkilöllä on oikeus auktorisoituna kääntäjänä tehdä käännöksiä. Todistuksen antamisesta sekä

sen sisällöstä ja allekirjoittamisesta annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

### 5 §

#### *Auktorisoinnin peruuttaminen*

Auktorisointi voidaan peruuttaa, jos kääntäjä ei enää täytä tässä laissa säädettyjä edellytyksiä tai jos hän on muutoin toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton auktorisoiduksi kääntäjäksi. Ennen auktorisoinnin peruuttamista kääntäjälle on varattava tilaisuus tulla kuuluksi. Auktorisoinnin peruuttamisesta on viipymättä kuulutettava virallisessa lehdessä.

### 6 §

#### *Käännöksen pätevyys*

Auktorisoidun kääntäjän tekemä käännös on laillisesti pätevä, jollei sitä näytetä virheelliseksi.

### 3 luku

#### **Auktorisoidun kääntäjän tutkinto**

### 7 §

#### *Tutkinto*

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnossa osoitetaan tutkintokielten kieli- ja kääntämistaito sekä auktorisoidun kääntäjän ammatinharjoittamisessa tarvittava muu taito. Tutkinnosta ja sen osien sisällöstä sekä tutkinnon järjestämisestä ja sen hyväksymisestä annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon perusteissa määritellään tutkinnossa vaadittu kieli- ja kääntämistaito, taito toimia auktorisoituna kääntäjänä sekä taitojen osoittamistapa ja tutkinnon arvioinnin yleiset perusteet.

Tutkinnon perusteista, tutkintokielistä ja niiden kääntämissuunnista sekä tutkintotehtävistä päättää opetushallitus 11 §:ssä tarkoitetun tutkintolautakunnan annettua asiasta lausuntonsa.

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon nimikettä saa käyttää ainoastaan tässä pykälässä tarkoitetusta tutkinnosta.

## 8 §

*Todistus*

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon hyväksytystä suorittamisesta annetaan todistus. Todistuksen antamisesta sekä sen sisällöstä ja allekirjoittamisesta annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

## 9 §

*Tutkintorekisteri*

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon toimivuuden seuranta ja suoritettuja tutkintoja koskevien tietojen säilyttämistä varten on auktorisoidun kääntäjän tutkintorekisteri. Tutkintorekisterin rekisterinpitäjänä toimii opetushallitus. Rekisteriin tallennetaan tutkintoon osallistuneen nimi, henkilötunnus, tutkintokielet ja kääntämisuunta, tutkinnon tulos, tutkintosuorituksen arvioijan nimi, suorittamisajankohta sekä tarpeelliset yhteystiedot. Tutkintorekisterin tiedot säilytetään 30 vuotta.

## 4 luku

**Auktorisoidun kääntäjän tutkintojärjestelmän toimeenpano**

## 10 §

*Auktorisoidun kääntäjän tutkintojärjestelmän ylläpito*

Auktorisoidun kääntäjän tutkintojärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä sekä auktorisoidun kääntäjän tutkinnon toimeenpanon valvonnasta vastaa opetushallitus.

## 11 §

*Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunta*

Opetushallituksen yhteydessä on auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunta, jonka opetushallitus asettaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tutkintolautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja seitsemän muuta jäsentä. Kullekin heistä määrätään henkilökohmainen varajäsen. Tutkintolautakunnalla on oikeus käyttää asiantuntijoita.

Tutkintolautakunnan jäsenten tulee edustaa käännösalan koulutuslaitoksia, auktorisoidun kääntäjän ammatissa toimivia ja auktorisoidun kääntäjän palveluja käyttäviä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava kielen ja kääntämisen asiantuntijoita sekä auktorisoituna kääntäjänä toimimiseen hyvin perehtyneitä. Yhden jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenenä on oltava oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita.

Tutkintolautakunnan kokoonpanosta ja asettamisesta sekä asioiden käsittelystä tutkintolautakunnassa annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Opetushallitus päättää tutkintolautakunnan jäsenten ja asiantuntijoiden palkkiot sekä huolehtii tutkintolautakunnan maksuliikkeestä, kirjanpidosta ja arkistosta.

## 12 §

*Tutkintolautakunnan tehtävät*

Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnan tehtävänä on myöntää ja peruuttaa auktorisointi, valvoa auktorisoitujen kääntäjien toimintaa, hyväksyä tutkinto ja antaa sen suorittamisesta todistus, huolehtia auktorisoidun kääntäjän tutkinnon toimeenpanoon liittyvistä järjestelyistä sekä toimia rekisterinpitäjänä siten kuin 15 §:ssä säädetään. Lisäksi tutkintolautakunta voi tehdä aloitteita tutkintojärjestelmän kehittämiseksi. Tutkintolautakunnan tehtävistä annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaviin tutkintolautakunnan jäseniin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

13 §

*Arvioijat*

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon tehtävien laatimista ja arviointia varten opetushallitus määrää hakemuksesta tarpeellisen määrän arvioijia.

Arvioijan kelpoisuudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaviin arvioijiin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Opetushallitus päättää arvioijien palkkioista.

14 §

*Arvioijarekisteri*

Tutkintosuoritusten yhdenmukaisen arvioinnin tason turvaamista varten on arvioijarekisteri. Arvioijarekisterin rekisterinpitäjänä toimii opetushallitus.

Arvioija on velvollinen ilmoittamaan rekisteriin tallennettavaksi nimensä, henkilötunnuksensa, tarpeelliset yhteystiedot sekä kieli tai kielet, joiden tutkintoja hän on oikeutettu arvioidaan.

Arvioija merkitään arvioijarekisteriin viideksi vuodeksi. Merkintä voidaan hakemuksesta uusia edellyttäen, että arvioija edelleen täyttää 13 §:n nojalla säädetyn kelpoisuuden ja on käytännössä ylläpitänyt arviointitaitoaan. Jos arvioinnissa ilmenee olennaisia puutteita tai laininlyöntejä, opetushallitus voi arvioijaa kuuluttuaan poistaa merkinnän ennen määräajan päättymistä.

5 luku

**Erinäiset säännökset**

15 §

*Auktorisoitujen kääntäjien rekisteri*

Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunta ylläpitää auktorisoiduista kääntäjistä rekisteriä näiden toiminnan valvontaa ja auktorisointien jatkamista varten sekä sen varmistamiseksi, että kääntäjäpalveluja tarvitsevat voivat varmistua auktorisoinnin voimassaoloajasta. Rekisteriin tallennetaan auktorisoidun kääntäjän nimi, henkilötunnus, osoite sekä tiedot siitä, mistä kielestä mihin hänet on auktorisoitu tekemään käännöksiä. Tiedot on poistettava rekisteristä ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 2 kuukauden kuluttua siitä, kun auktorisointi on päätynyt tai peruutettu.

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, tutkintolautakunta voi yleisen tietoverkon välityksellä julkaista tiedot auktorisoidun kääntäjän nimestä, asuinkunnasta sekä siitä, mistä kielestä mihin kieleen hänet on auktorisoitu tekemään käännöksiä. Kääntäjällä on kuitenkin oikeus kieltää häntä koskevien tietojen julkaiseminen.

16 §

*Tietojen muutoksista ilmoittaminen*

Auktorisoidun kääntäjän on viipymättä ilmoitettava tutkintolautakunnalle auktorisoituna kääntäjänä toimimisensa edellytyksissä ja muissa toimimiseen vaikuttavissa olosuhteissaan tahtuneista olennaisista muutoksista.

17 §

*Maksut*

Auktorisoidun kääntäjän tutkintoon osallistumisesta ja auktorisoinnista peritään maksu julkisoikeudellisena suoritteena valtion maksupestelain (150/1992) mukaisesti. Maksun suu-

ruudesta säädetään tarkemmin opetusministeriön asetuksella.

#### 18 §

##### *Auktorisoidun kääntäjän nimikkeen käyttäminen*

Auktorisoidun kääntäjän nimikettä saa käyttää vain se, joka on tässä laissa tarkoitettulla tavalla auktorisoitu.

#### 19 §

##### *Auktorisoidun kääntäjän salassapitovelvollisuus*

Auktorisoitu kääntäjä ei saa luvattomasti ilmaista sivulliselle eikä käyttää omaksi hyödykseen, mitä hän tässä tehtävässään on saanut tietoonsa.

#### 20 §

##### *Tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuus*

Tuomioistuimen on ilmoitettava auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnalle päätöksestään, jolla joku on tuomittu rangaistukseen 23 §:n nojalla tai jolla auktorisoitu kääntäjä on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, jonka hän on tehnyt kääntäjänä toimiessaan.

#### 21 §

##### *Tutkinnon suorittajan oikeusturva*

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon suorittajalle on annettava tieto arvosteluperusteiden soveltamisesta hänen tutkintosuoritukseensa.

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnon arviointiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Auktorisoidun kääntäjän tutkinnossa hylätyllä henkilöllä on oikeus vaatia oikaisua auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnalta. Oikaisuvaatimus on toimitettava tutkintolautakunnalle 30 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin tutkinnossa hylätty on saanut tiedon päätöksestä sekä arvosteluperusteiden soveltamisesta suoritukseensa.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyä varten opetushallitus määrää auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakuntaan yhden tilapäisen jäsenen, jonka on oltava oikaisuvaatimuksessa tarkoitettujen kielten erikoistuntija. Muutoksen hakemisesta oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen on voimassa, mitä 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään.

#### 22 §

##### *Muutoksenhaku*

Auktorisoitujen kääntäjien tutkintolautakunnan päätöksestä, joka koskee auktorisointia tai sen peruuttamista, saa valittaa hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Opetushallituksen päätökseen, joka koskee arvioijan merkintää tai poistamista arvioijarekisteristä, ei saa hakea muutosta valittamalla. Asianosaisella on oikeus vaatia kirjallisesti oikaisua opetushallituksen päätökseen 21 §:n 2 momentissa tarkoitettussa määräajassa opetushallitukselta. Opetushallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen, joka koskee arvioijarekisteristä poistamista, saa valittamalla hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

#### 23 §

##### *Rangaistussäännökset*

Joka 18 §:n vastaisesti käyttää auktorisoidun kääntäjän nimikettä, on tuomittava *auktorisoidun kääntäjän nimikkeen väärinkäytämisestä* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Rangaistus 19 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa kuin rikoslain 38 luvun 1 §:ssä säädetä ankarampaa rangaistusta.

6 luku

**Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

24 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan virallisista kääntäjistä 23 päivänä joulukuuta 1988 annettu laki (1148/1988) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

25 §

*Siirtymäsäännökset*

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty oikeus toimia virallisena kääntäjänä on voimassa viisi vuotta tämän lain voimaantulosta. Tällaiseen kääntäjään sovelletaan tätä lakia. Hän ei

kuitenkaan saa käyttää tässä laissa säädettyä auktorisoidun kääntäjän nimikettä.

Henkilö, jolla tämän lain voimaan tullessa on oikeus toimia virallisena kääntäjänä, saa tutkintoa suorittamatta ja vakuutusta antamatta hakemuksesta oikeuden toimia tässä laissa tarkoitettuna auktorisoituna kääntäjänä, jos hän täyttää tämän lain 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyt edellytykset. Tällaiseen henkilöön ei sovelleta 3 §:ssä säädettyä oikeuden määräaikaista eikä häneltä peritä maksua 4 §:ssä tarkoitettua todistuksesta.

Virallisista kääntäjistä annetussa laissa tarkoitettu kääntäjien tutkintolautakunta jatkaa toimintaansa ja antaa 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja lausuntoja, kunnes 11 §:ssä tarkoitettu tutkintolautakunta on asetettu.

Kääntäjien tutkintolautakunnan ylläpitämä luettelo virallisista kääntäjistä on osa tämän lain mukaista auktorisoitujen kääntäjien rekisteriä.

Mualla lainsäädännössä olevalla viittauksella virallisista kääntäjistä annettuun lakiin ja siinä tarkoitettuun nimikkeeseen tarkoitetaan tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta tähän lakiin ja tässä laissa tarkoitettuun nimikkeeseen.

---

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2007

---